

O POĀĀEASĀ• A JMENINĀ•CH 15. TĀ•DNE

StĀ™eda, 16 duben 2008

Slovo meteorologie, coby název vĀ›dní disciplíny, vychází z Ā™eĀ•tiny. Vzniklo spojením slova meteoros (vzná•ející se ve vý•i) a logia (nauka). V dobĀ› Ā•eského národního obrození do•lo k pokusĀ™m poĀ•e•tit tento název a tehdej•í buditelé v potĀ™ebĀ› povznesení Ā•eského jazyka pĀ™icházeli s výrazy jako napĀ™íklad oparozpyt, povĀ›troznalství, povĀ›trosloví nebo vzduchosloví.

Jak ale bylo brzy pochopeno, Ā•ádný z tĀ›chto výrazĀ™ nemohl meteorologii nahradit. Výklad pojmu meteorologie lze dnes podat následovně: Meteorologie je vĀ›dní obor zabývající se v•estranným studiem jevĀ™ probíhajících v atmosféĀ™e.

Darja (10. 4.) zde se opĀ›t znalci rozcházejí. Podle jedněch je to zkratka, lépe Ā™eĀ•eno zdrobnĀ›lina jména Dorofeja - tedy ruská forma Ā™eckého jména Dorothea - tedy "dar boĀ•í." Jiné prameny v•ak tvrdí, Ā•e toto jméno je daleko star•í a má svĀ›j pĀ›vod v per•tinĀ›. A mĀ›lo by to znamenat "drĀ•itelka dobra". Je odvozeno od muĀ•ského jména Daréios - jmenoval se tak slavný perský král. Resp. persky to jméno znĀ›lo Dárájavau•, coĀ• znamenalo "mocný", ale pro Ā™ky to slovo bylo nevyslovitelné, takĀ•e z nĀ›j vytvořili Dáraia. Jeho Ā™í•e se postupně rozpadl jméno zĀ›stalo a •í•ilo se na západ. Tedy i do Ruska, kde se jméno Darja uchytilo a nabylo na oblibĀ›. Za slavné Darji pĀ™ipomeĀ™me Ā•skou hereĀ•ku Darju Hajskou. Jestli nevíte o koho jde, tak si vzpomeĀ™te na film "•est medvĀ› s Cibulkou" a na neodolatelnou uklížeĀ•ku Marii Fógnáglburdemaníkovou... Izabela (11. 4.) je •panĀ›skou formou jména AlĀ›ta. CoĀ• znamená "BĀ›h je má pĀ™ísaha". Ov•em jiní odborníci tvrdí, Ā•e se jedná o jméno pĀ›vodu hebrejského, které znĀ›lo Izabel - v na•ich konĀ›inách známé jako Jezabel - coĀ• znamená krásná. Jméno Izabela, Isabela nebo Isabella se tĀ›•í velké oblibĀ› zejména ve •panĀ›sku, Portugalsku a v latinskoamerických zemích vĀ›bec. Jmenovalo se tak i mnoho královen. Isabela Kastilská byla ta, co poĀ•ehнала (tedy i finan•ně) cestám Kry•ofa Kolumba - pĀ›vodně do Indie - ale jak se pozdĀ›ji ukázalo - doplul úplně nĀ›kam jinam, Ā•ímĀ• se proslavil. Izabel u nás moc není, ale co není - mĀ›Ā•e být, takĀ•e v•em Izabelkám i Belinkám pĀ™ejeme v•echno nej a hezkou oslavu jejich svátku. Julius (12. 4.) nebo také Július je jméno pĀ›vodu latinského. O jeho významu se odborníci dohadují - a zdá se, Ā•e se dosud nedohodli. NĀ›kdo jej vykládá jako "vlastatý" - ale zas, kdyĀ• si uvĀ›domíme kolik vlasĀ™ (a daly se dost snadno spoĀ•ítat) mĀ›l na hlavĀ› slavný nositel Julius Cézar, tak to zní dost legra•ně. Tak asi ze zdvoĀ™losti se toto jméno vykládalo jako "záĀ™íci" nebo "boĀ•ský". NicménĀ› bylo to staré Ā™ímské patricijské jméno. O nejslavnĀ›j•ím Juliovi - tedy Gaiovi Juliu Cézarovi . uĀ• jsme mluvili, takĀ•e si pĀ™ipomeĀ™me spisovatele J. Zeyera, malíĀ™e Julia MaĀ™áka, hudebního skladatele Julia FuĀ•íka a jeho synovce téhoĀ• jména, který byl novinĀ™em, spisovatelem a pĀ™ekladatelem. Dále pak slovenského herce - bohuĀ•el jiĀ• zesnulého, nicménĀ› na•im srdcím velice blízkého - tedy Júlia Satinského. TakĀ•e v•em JuliĀ™m gratulujeme a pĀ™ejeme jim hezký den. Ale• (13. 4.) je jméno Ā™eckého pĀ›vodu. Je odvozeno od slova "alexein" coĀ• znamená "bránit, bránit se, za•ítat", z toho vznikl ruský Alexej - neb jak jiĀ• zde bylo Ā™eĀ•eno - ruská •lechta mĀ›la ve zvyku dávat svým potomkĀ™ stará Ā™ecká a Ā™ímská jména, ov•em ruské výslovnosti pĀ™izpĀ›sobená. Ā™e•tina pak pozmĀ›nila Alexeje na Ale•e a to jméno se velmi ujalo a Ā•ije si svým vlastním Ā•ivotem; dá se Ā™íci, Ā•e je celkem oblíbené. Za v•echny slavné jmenujme antropologa Ale•e HrdliĀ•ku, akrobatického lyĀ•aĀ™e Ale•e Valentu, hudebníka, zpĀ›váka a moderátora Ale•e Ulma, skladatele Ale•e Sigmunda, zpĀ›váka Ale•e Brichtu a spisovatele a moderátora Ale•e Cibulku. TakĀ•e jim - a nejen jim ze srdce gratulujeme, Ā•e? Vincenc (14. 4.) nebo také Vincent, je jméno latinského pĀ›vodu a znamená vítĀ›zný, nebo vítĀ›zící. PĀ™estoĀ•e je toto jméno slavné a má krásný význam, u nás je VinckĀ™ zoufale málo. Jenom asi osm set. •koda... nicménĀ› slavní jmenovci existují - u nás to byl napĀ™íklad Ā•eský malíĀ™ Vincenc Bene•e a matematik Vincenc Jarolímek. Jméno Vincenz Priessnitz je známo jak lékařĀ™, tak i laikĀ™ - PriessnitzĀ™ v zábal uĀ•ívá s velkým úspěchem jiĀ• mnoho generací. A nesmíme zapomenout na toho nejslavnĀ›j•ího - tedy vlámského malíĀ™e Vincenta Van Gogha. Jak uĀ• to u geniálních lidí bývá, byl ve své dobĀ› nepochopen a zemĀ™el v •ílenství a chudobĀ›. Dneska se jeho obrazy prodávají za astronomické ceny. Smutné, Ā•e? TakĀ•e aĀ• si na•i slavní, nebo ménĀ› slavní Vincencové hezky svĀ›j svátek oslaví a aĀ• se jim i nadále dobĀ™e daĀ™í. Anastázie (15. 4.) toto starodávnĀ› znĀ›jící jméno je skute•ně velice staré Pochází z Ā™eĀ•tiny. Je odvozeno od slova anástasis a znamená "vzkĀ™í•eni" nebo "znovuzrození". Anastázie, nebo Anastásie - je tedy vzkĀ™í•eni, nebo znovuzrozená. Toto jméno má ve svĀ›tĀ› mnoho národních forem a tĀ›•í se velké oblibĀ›. U nás kdysi bývalo Stázi, Stázek a StáziĀ•ek jak naseto - ale nĀ›jak jich ubylo, móda je prostĀ› vrtkává, tĀ™eba se to zas Ā•asem zlep•í. V Rusku se ale toto jméno velmi ujalo. Známe formy Anastasja, Nastasja, NasĀ•a. Za v•echny slavné jmenujme krásnou a hodnou NastĀ›nku z filmu Mrazík. PĀ™ejeme tedy v•em NastĀ›nkám v•echno nej a pokud nejsou vdány - hodného a krásného lánka a truhlu s bohatstvím. O ostatní uĀ• se musejí postarat samy. Irena (16. 4.) Ā• toto jméno zní velmi modernĀ›, je rovnĀ›Ā• starobylé. Pochází ze staré Ā™eĀ•tiny a je odvozeno od slova "eirené" - tedy "mír". Ēireénaios je pak mírumilovný. Ireny a Irenky jsou proto nejen krásné, ale i mír milující (pak ov•em nechápu, proč se tak jmenují v•echny "intrikánky" v bé•kových" filmech). Irena je ve svĀ›tĀ› velice oblíbená - u nás jich Ā•ije asi padesát tisíc, coĀ• je na tak malý národ celkem dost. Za ty nejznámĀ›j•í jmenujme napĀ™íklad spisovatelku Irenu Obermannovou a Irenu Douskovou, zpĀ›vaĀ•ku Irenu Budweiserovou - ale pĀ™edev•ím krásnou a talentovanou Ā•skou hereĀ•ku Irenu KaĀ•írkovou, který jiĀ• - k na•e lůtosti - není mezi námi. V•em Irenám, Irenkám a IrĀ•ám gratulujeme a pĀ™ejeme jim hezký den, hezkou oslavu a hlavnĀ› klid a mír.

PidĀ™ich